

Comisia
Europeană

EUROBAROMETRU STANDARD 100

Opinia publică în Uniunea Europeană

Raport național: ROMÂNIA

Perioada: Octombrie – Noiembrie 2023

Acest sondaj a fost solicitat și coordonat de Comisia Europeană, Direcția Generală Comunicare.

Acest raport a fost realizat pentru Reprezentața Comisiei Europene în România.

Raportul nu reprezintă punctul de vedere oficial al Comisiei Europene. Interpretările și opiniile cuprinse în el aparțin în totalitate autorilor.

Titlul proiectului

Eurobarometru Standard 100 – Toamnă 2023

Opinia publică în Uniunea Europeană, Raport național România

Limba versiunii

RO PDF

Media/Volumul

PDF/Volumul_01

Numărul de catalog

NA-AO-23-072-RO-N

ISBN

978-92-68-10104-9

ISSN

1977-3927

DOI

10.2775/628185

© Uniunea Europeană, 2023

<https://www.europa.eu/eurobarometer>

Photo credit: Getty Images

CUPRINS

Introducere	4
Principalele observații	6
I. Percepția și nevoile românilor în contextul economic, politic și social actual	9
II. Așteptările românilor pentru următoarele 12 luni	14
III. Comportamentul media și sursele de informare ale românilor	16
Concluzii	20

Introduzione

Prezentul raport își propune să prezinte în mod obiectiv opiniile cetățenilor români cu privire la Uniunea Europeană și la propria țară. Informațiile prezentate în raport au fost colectate printr-un sondaj de opinie desfășurat în perioada 23 octombrie – 12 noiembrie 2023, de către Centrul pentru Studiarea Opiniei și Pieței, pe un eșantion de 1.062 de respondenți cu vârsta de peste 15 ani.

Acest raport analizează în detaliu percepții și așteptări ale românilor și modul în care acestea influențează opiniile despre țară și despre Uniunea Europeană. Pentru a putea înțelege în ansamblu rezultatele acestui sondaj vor fi prezentate detalii referitoare la contextul social, economic și politic național și internațional care ar putea avea impact asupra opiniilor cetățenilor.

Contextul economic și politic la momentul desfășurării studiului

Plan economic

Rata **inflației** în România a fost de 8,07% în luna octombrie, scăzând în continuare gradual, după ce în ianuarie 2023 era de 15,1%, conform datelor INS.¹

Adoptarea **legii pensiilor** era o condiție pentru cererea de plată numărul trei din PNRR, în valoare de trei miliarde de euro. Noua lege a pensiilor, care ar urma să intre în vigoare de la 1 ianuarie 2024, prevede o creștere a punctului de pensie la 2.032 lei, de la 1.785 de lei cât e în prezent.²

În plus, în această toamnă au intrat în vigoare noile legi fiscale, care vor afecta o categorie foarte largă de contribuabili și care includ, printre altele, modificări privind: impozitarea microîntreprinderilor, noi impozite pe profit, anularea de facilități fiscale pentru salariații din domeniul IT, construcții și agricultură, modificări pentru PFA-uri și ale cotelor de TVA. Măsurile vor fi aplicate în etape, unele intrând în vigoare începând cu luna noiembrie, altele de la 1 ianuarie sau 1 iulie 2024.³

Este important de luat în considerare și faptul că 2023 este un **an pre-electoral**, anul următor având loc alegeri locale, parlamentare, prezidențiale și europarlamentare în România, evenimente care vor influența politicile publice care vor fi adoptate în continuare.

Situația internațională

Datele prezentate în acest raport au fost culese la aproape doi ani de la începerea războiului în Ucraina, stat care a fost sprijinit atât individual de România, cât și de Uniunea Europeană în ansamblul ei, din punct de vedere financiar, umanitar, diplomatic și militar. Caracterul prelungit al conflictului și întârzierea unui final a dus la scăderea intensității sprijinului pentru Ucraina, conform datelor disponibile în Eurobarometru. Scăderea sprijinului românilor este vizibilă în ceea ce privește acordarea de sprijin financiar

general, cât și pentru echipamente militare. Susținerea celor care fug din calea războiului rămâne neschimbată.

Pe 7 octombrie 2023, un alt conflict a izbucnit atunci când Hamas a lansat un atac terorist de amploare împotriva Israelului, crescând tensiunea în Orientul Mijlociu și ducând la pierderea de mii de vieți în rândul civililor de ambele părți. Uniunea Europeană și statele sale membre au trimis ajutor umanitar și au făcut eforturi pentru a evacua civilii din zonă.

Energie

În domeniul energiei, românii beneficiază în continuare de prețuri subvenționate la gaze naturale și energie electrică, până la sfârșitul lunii martie 2025, conform legislației în vigoare⁴. Cu toate acestea, Eurostat a prezentat în această toamnă faptul că în primul semestru al anului 2023, comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, în România a crescut cu 77% prețul pentru electricitate (locul 3 ca procent de creștere) și cu 134% la gazele naturale (locul 2)⁵.

În același timp, în România se observă o scădere a consumului de energie electrică cu aproximativ 7% față de aceeași perioadă a anului trecut, care are ca sursă atât scăderea producției industriale, cât și temperaturile neobișnuit de calde, care au avut un impact și asupra consumului casnic.

¹ <https://insse.ro/cms/ro/content/indicele-pre%C8%9Burilor-de-consum-ipc-102>

² <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/276927>

³ <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocumentAfis/275745>

⁴ <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/262447>

⁵ <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/w/ddn-20231026-1>

Principalele observații

1 Cea mai mare provocare pentru români o reprezintă, în continuare, costurile legate de trai, urmate de sănătate și situația economică

Față de începutul acestui an, mai puțini români resimt **creșterea prețurilor, inflația și costul de trai** ca fiind cea mai pregnantă provocare cu care aceștia se confruntă, dar ea rămâne în continuare cea mai importantă.

Astfel, 44% dintre români declară că această creștere este principala provocare cu care se confruntă în prezent în viața personală. Față de luna iunie a acestui an, procentul a scăzut cu 3 puncte procentuale (pp), respectând tendința de scădere și față de începutul anului.

Următoarele 2 provocări considerate importante de români sunt **sănătatea** (21% dintre români sunt îngrijorați cu privire la aceste aspect, în creștere cu 3pp față de vara 2023) și **situația financiară a gospodăriei lor** (19% au ales această opțiune). Se observă o inversare pentru locurile 2 și 3 față de sondajele din luna ianuarie și luna iunie a acestui an.

Temele care îi preocupă cel mai mult pe europeni sunt identice, 57% indicând **creșterea prețurilor, inflația și costul de trai** ca fiind cea mai importantă provocare, urmată de **sănătate** (18%) și **situația financiară a gospodăriei lor** (14%).

2 Români au devenit mai optimiști pe parcursul anului 2023

Mai mult de jumătate dintre români (58%) consideră că lucrurile se îndreaptă în direcția corectă în **viața lor personală**, procent în creștere constantă față de vara (54%) și iarna de la început de an (49%). Media europeană este constantă, 69% dintre cetățeni consideră de la începutul anului că viața lor personală se îndreaptă în direcția corectă.

Românii sunt ușor mai **optimiști cu privire la viața lor** față de începutul acestui an, iar 1 din 3 români cred că **viața lor în general va fi mai bună în următoarele 12 luni**. La nivel european media este mai scăzută, doar 26% dintre locuitorii cred același lucru. Majoritatea cetățenilor europeni (57%) cred că viața lor va fi la fel în următorul an.

Mai mult de jumătate (62%) dintre români cred că **situația din România în general este una proastă**, însă se observă o îmbunătățire a percepției față de vara acestui an, când 71% considerau același lucru, sau de iarna începutului de an (72%). Astfel, românii încep să se apropie de media europeană, care este de 56%.

Se remarcă o scădere a îngrijorării referitoare la **sistemul educațional din România**, de la 20% în vara acestui an la 12% în această toamnă. Doar 8% dintre cetățenii europeni sunt îngrijorați de sistemul de educație din țara lor.

Deși majoritatea românilor (88%) declară că sunt **atașați de propria țară**, mai mult de jumătate dintre aceștia (55%) cred că **vocea lor nu contează în România**, în timp ce marea

majoritate a cetățenilor europeni (59%) cred contrariul, **sau în UE (59%)**, aici cetățenii europeni fiind și ei majoritar de acord (53%).

3 Crește îngrijorarea pentru situația internațională

O creștere semnificativă a înregistrat îngrijorarea pentru situația internațională (de la 8% în vara acestui an la 12% în această toamnă), cel mai probabil pe fondul izbucnirii crizei din Orientul Mijlociu și a prelungirii războiului din Ucraina.

Totuși, 1 din 2 români declară că sunt mulțumiți de **răspunsul la invazia rusă în Ucraina din partea Guvernului României**, un procent similar mediei europene (54%), și chiar mai mulți (64% vs 57% media UE27) de **răspunsul UE**. În plus, ponderea celor care asociază **problemele economice ale României și cu războiul din Ucraina** este de 68%, nivel constant de-a lungul acestui an. Media UE a celor care consideră că războiul din Ucraina are consecințe economice semnificative pentru țara lor este de 83%.

67% dintre români apreciază că **invazia Rusiei în Ucraina reprezintă o amenințare pentru securitatea UE**, în timp ce ponderea acestei opinii la nivelul Uniunii este mai mare, 78% dintre cetățenii europeni susținând acest lucru.

Majoritatea românilor (65% vs 75% media UE27) susțin și faptul că, fiind împotriva invaziei Rusiei în Ucraina, **UE apără astfel valorile europene**.

Jumătate dintre români (53% vs 61% media UE27) susțin **acordarea statutului de țară candidată Ucrainei, pentru a deveni stat membru al Uniunii Europene**.

4 Români se informează în cea mai mare parte a timpului de la televizor, dar și din discuțiile cu cei apropiați

Aproape jumătate dintre români discută ocazional **subiecte referitoare la politica europeană** (48% vs 53% media UE27), **națională** (50% vs. 54% media UE27) și **locală** (50% vs 54% media UE27) cu familia, prietenii sau cunoștințele, în scădere cu varii procente față de vara acestui an.

A crescut procentul celor care declară că nu vorbesc niciodată despre subiectele ce țin de **politica națională** (de la 21% la 26%) sau cea **europeană** (de la 34 la 36%) cu **familia, prietenii sau cunoștințele**, în timp ce la nivel european acestea s-au menținut constante la 32 și, respectiv, 21%.

Românii declară că se informează despre problemele politice europene în primul rând prin intermediul **televizorului**, prin canalele de știri (75%), urmate de cele generaliste (70%), cea de-a treia sursă de informare fiind **rețelele sociale** (28%).

86% dintre români menționează că se uită zilnic la **televizor** și 19% ascultă **radioul** cu aceeași regularitate, procente constante de la începutul anului 2023.

67% dintre români apreciază că **rețelele sociale sunt o modalitate modernă de a fi la curent cu temele politice**, în creștere cu 5 puncte procentuale față de începutul anului, dar mai mult de jumătate dintre ei (55%) apreciază că **informațiile pe teme politice disponibile în aceste rețele nu sunt de încredere**. Majoritatea cetățenilor europeni (67 și, respectiv, 60%) sunt de aceeași părere pe ambele teme.

5 Români susțin Uniunea Europeană și sunt mai optimiști decât media europeană

Aproape jumătate dintre români consideră că lucrurile se îndreaptă în **direcția corectă** în Uniunea Europeană. Procentul este mai mare decât media europeană, care este de 33%.

Românii sunt optimiști și în ceea ce privește **situația economiei europene** (57%), doar 31% dintre ei apreciind că aceasta este proastă, în scădere față de vara anului acesta (34%) și începutul acestui an (36%). Românii sunt ceva mai optimiști decât ceilalți cetățeni din Uniune, 44% dintre aceștia din urmă declarând că situația economiei europene este una proastă, față de cei 45% care o consideră bună.

Față de vara acestui an, se remarcă o creștere a procentului celor care cred că **terorismul** este o problemă importantă pentru Uniunea Europeană, de la 9% la 16%, cel mai probabil pe fondul crizei din Orientul Mijlociu.

Pentru români, Uniunea Europeană înseamnă, în primul rând, **libertatea de a călători, studia și lucra oriunde pe teritoriul acesteia** (46 vs 50% media UE27). Aceștia menționează **libertatea de circulație** ca fiind și cel mai important rezultat pozitiv al Uniunii (48 vs 52% media UE27). În al doilea rând înseamnă **pace** (27% vs 30% media UE27) și **calitatea vieții generațiilor viitoare** (26% vs 20% media UE27).

I. Percepția și nevoile românilor în contextul economic, politic și social actual

1 Percepția și atitudinile românilor cu privire la situația personală

Mai mult de jumătate (61%) dintre români sunt **mulțumiți de viața lor în general**, procent în scădere însă cu 2 puncte procentuale (pp) față de luna iunie a anului în curs. Comparativ, 84% dintre cetățenii Uniunii Europene declară același lucru.

Referitor la situația **locului de muncă**, 47% dintre români declară că situația este una bună, în creștere cu 5pp față de începutul verii. Comparativ, 62% dintre europeni percep situația lor profesională ca fiind una bună.

În România, doar 39% dintre tinerii cu vârsta între 15 și 24 de ani sunt mulțumiți de locul lor de muncă, în timp ce procentajul cel mai mare se înregistrează la grupa de vârstă 35-44 de ani. Dintre cei care declară că **situația lor profesională** este una bună, nu sunt diferențe semnificative între cei care locuiesc în mediul rural (43%), urban mic (49%) sau urban mare (51%).

Financiar

Peste jumătate dintre români (55%) consideră că **situația financiară a propriei gospodării** este una bună, în creștere cu 4pp față de luna iunie. Media europeană este de 71%.

Cei mai mulțumiți sunt cei din regiunea **București-Ilfov** (70%), iar la polul opus se află cei din **regiunea Nord-Est**, unde doar 43% dintre respondenți se declară mulțumiți cu situația financiară a gospodăriei lor.

Cu toate acestea, **creșterea prețurilor, inflația și costul de trai** constituie cea mai pregnantă provocare cu care românii declară că se confruntă în prezent în viața personală, 44% indicând-o. Față de luna iunie a acestui an, procentul a scăzut cu 3 pp, respectând tendința de scădere și față de începutul anului. Astfel, mai puțini români resimt **creșterea prețurilor, inflația și costul de trai** ca fiind principala provocare cu care se confruntă, însă ea rămâne în continuare cea mai importantă.

Următoarele 2 provocări considerate importante de români sunt **sănătatea** (21% dintre români sunt îngrijorați cu privire la aceste aspect, în creștere cu 3pp față de vara 2023) și **situația financiară a propriei gospodării** (19% au ales această opțiune). Se observă o inversare pentru locurile 2 și 3 față de sondajele din luna ianuarie și luna iunie a acestui an.

Mai mult de jumătate dintre români (58%) consideră că **lucrurile se îndreaptă în direcția corectă în viața lor personală**, procent în creștere constantă față de vara (54%) și iarna începutului de an (49%). Media pentru cetățenii Uniunii Europene a rămas constantă (69%).

Atașamentul românilor față de orașul/localitatea/satul lor este de asemenea, într-o ușoară creștere, 92% dintre aceștia declarând că sunt atașați de locul unde trăiesc, comparativ cu 89% în Eurobarometrul precedent. Media europeană este de 89%.

În continuare, mai mult de jumătate dintre români (62%) declară că iau **măsuri pentru a-și reduce consumul de energie**. Se observă o ușoară scădere față de vara anului 2023, când 66% dintre respondenți declarau același lucru. La nivelul Uniunii Europene, media este în continuare mai ridicată, situată la 78%.

2 Percepția și atitudinile românilor cu privire la propria țară

Mai mult de jumătate (62%) dintre români cred că **situația din România în general este una proastă**, însă acest procent reprezintă o îmbunătățire a percepției față de vara acestui an, când 71% considerau același lucru, precum și față de iarna trecută (72%). Astfel, românii se apropie progresiv de media europeană, care este de 56%.

O proporție apropiată de români (61%) apreciază că în România lucrurile merg într-o direcție greșită, similar cu vara acestui an. Media europeană este tot de 61% în favoarea direcției greșite.

Statele unde locuitorii au cel mai mare **grad de satisfacție** față de situația din țara lor sunt **Luxemburg** (90% consideră că situația țării este în general una bună și foarte bună), **Danemarca** și **Finlanda** (ambele cu 81%).

La polul opus se află **Bulgaria** (cu 74% dintre cetățeni care cred că situația în țara lor este una proastă și foarte proastă), **Grecia** (76%) și **Portugalia** (79%).

În viziunea cetățenilor români, problemele lor personale cele mai importante sunt și cele cu care se confruntă România în prezent. Astfel, în topul celor cu care se confruntă țara sunt **creșterea prețurilor, inflația și costul de trai** (44%), **situația economică** (25%) și **sănătatea** (18%), în timp ce la nivel personal, sănătatea trece pe locul doi (25%), iar situația financiară a propriei gospodării se clasează pe locul trei (19%). (Fig. 1)

QA3. Care credeți că sunt cele mai importante două probleme cu care se confruntă (ȚARA NOASTRĂ) în prezent? (RO) (%)

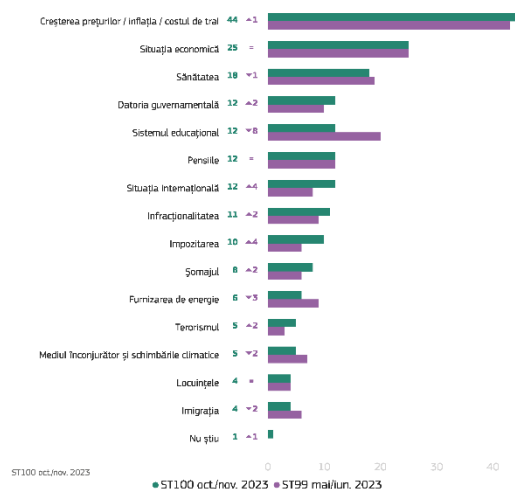

Fig.1

O creștere semnificativă a înregistrat îngrijorarea pentru **situația internațională** (de la 8% în vara acestui an la 12% în această toamnă), cel mai probabil pe fondul izbucnirii crizei din Orientul Mijlociu.

Se remarcă o scădere în ceea ce privește îngrijorarea pentru **sistemul educațional** din România, de la 20% în vara acestui an la 12% în această toamnă. Doar 8% dintre cetățenii europeni sunt îngrijorați de sistemul de educație din țara lor.

Referitor la **modul în care funcționează democrația** în România, doar 5% dintre români se declară foarte mulțumiți de acesta, în timp ce 54% sunt nemulțumiți sau total nemulțumiți. Se remarcă o ușoară îmbunătățire față de iunie 2023, când 63% declarau același lucru. Media europeană a celor nemulțumiți de acest aspect este de 44%, procent constant de-a lungul acestui an.

În același timp, mai mult de jumătate dintre români (55%) cred că **vocea lor nu contează în propria țară**, în timp ce 59% dintre europeni cred contrariul.

Cu toate acestea, majoritatea românilor (88%) declară că sunt **atașați de propria țară**. Nu sunt diferențe mari între principalele grupe de vârstă, astfel că de la 83% dintre cei care își declară atașamentul față de țară în grupa de vârstă 15-24 ani, procentele cresc odată cu creșterea vârstei, până la 90% în grupa de vârstă de peste 55 ani.

3 Încrederea în politică și instituțiile statului

În ceea ce privește **orientarea politică**, 27% dintre români declară că sunt de stânga (media UE este de 28%), 32% de centru (media UE este de 38%) și 30% de dreapta (media UE este de 23%). 10% dintre români spun că nu știu unde se

situează în spectrul politic, în timp ce media europeană este de 7%.

Dintre tinerii din grupa 15-24 de ani, cei mai mulți declară că sunt de dreapta (36%), urmați de cei care se declară de centru. În această categorie de vârstă sunt și cei mai mulți nehotărâți sau fără o preferință (16%). Cei mai mulți cetățeni de stânga sunt în categoria celor peste 55 de ani (40% dintre aceștia), iar pentru dreapta politică procentele sunt relativ apropiate: 36% în grupa de vârstă 15-24 de ani, 36% în grupa 25-39 de ani și 37% în grupa 40-54 de ani.

Cei mai mulți dintre cei nehotărâți sunt în orașele mici și mijlocii (13%).

Încrederea în **Guvernul României** a crescut în ultima perioadă, ajungând la 32%, comparativ cu vara acestui an când era la 23%. Similar, a crescut și încrederea în **Parlamentul României**, de la 23% în iunie, la 29% în studiul curent.

Aproape jumătate dintre români discută ocazional **subiecte referitoare la politica europeană** (48% vs 53% media UE27), **națională** (50 vs 54% media UE27) și **locală** (idem) cu familia, prietenii sau cunoștințele, ponderi în scădere cu varii procente față de vara 2023. A crescut însă procentul celor care declară că **nu vorbesc niciodată despre subiecte ce țin de politica națională** (de la 21% la 26%) sau **europeană** (de la 34 la 36%) cu familia, prietenii sau cunoștințele. La nivel european, procentele relevante s-au menținut la 21 și, respectiv, 32%.

40% dintre tinerii români între 15-24 de ani declară că nu discută niciodată subiecte de politică națională cu familia, prietenii sau cunoștințele, în creștere față de iarna acestui an. La nivel european, 32% dintre tineri declară același lucru. Atât în România, cât și la nivel european, pe locul 2 se află cei din categoria de vârstă de peste 55 de ani (în România 32%, iar în UE 20%).

4 Răspunsul României și al Uniunii Europene la situația din Ucraina

Datele prezentate în acest raport au fost culese în toamna anului 2023, moment care marchează un an și jumătate de la începerea războiului în Ucraina. Pe parcursul întregii perioade, autoritățile, societatea civilă și cetățenii de rând s-au mobilizat pentru a sprijini refugiații ucraineni. Statul român a contribuit cu combustibil, medicamente, alimente și ambulanțe și s-a implicat în facilitarea tranzitului cerealelor ucrainene către piețele internaționale.

4.1 Răspunsul României la situația din Ucraina

1 din 2 români declară că sunt mulțumiți de **răspunsul la invazia rusă în Ucraina** dat de **Guvernul României**. 66% dintre

cetățeni sunt de acord că situația de la granița României reprezintă o **amenințare pentru securitatea propriei țări** (media UE27 fiind de 73%), procent în scădere de la 71% în iarna precedentă.

Ponderea celor care asociază **problemele economice ale României și cu războiul din Ucraina** este de 68%, nivel constant de-a lungul acestui an. Media UE27 a celor care consideră că războiul din Ucraina are consecințe economice semnificative pentru țara lor este de 83%. În plus, 60% dintre români, și 58% dintre europeni, apreciază că **războiul are un impact și asupra situației financiare proprii**.

4.2 Răspunsul Uniunii Europene la situația din Ucraina

64% dintre români declară că sunt mulțumiți în legătură cu **răspunsul Uniunii Europene la invazia rusă din Ucraina**. Media europeană este de 57%. (Fig. 2)

QD1.2. În general, cât de mulțumit(ă) sunteți în legătură cu răspunsul la invazia rusă în Ucraina din partea...? Uniunii Europene - Total 'Mulțumit(ă)' (%)

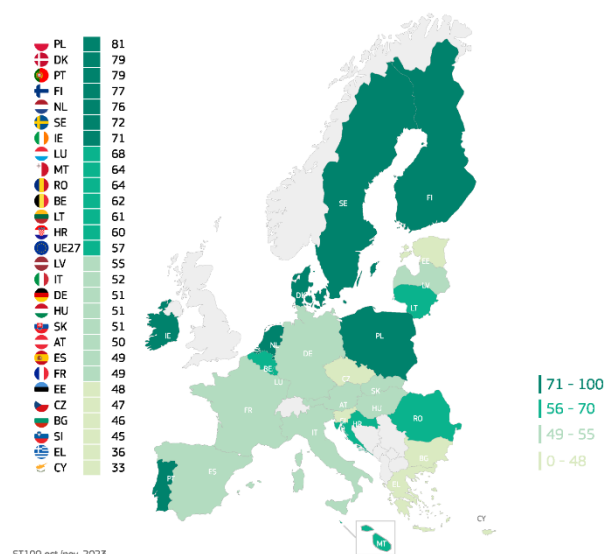

Fig. 2

Românii sunt de acord în cea mai mare măsură cu acțiunile referitoare la sprijinirea populației care a părăsit Ucraina. Acest lucru este legat și de faptul că România are graniță directă cu această țară și multe persoane care au fugit din calea războiului au tranzitat sau au rămas pe teritoriul României. Populația locală a derulat acțiuni de sprijinire directă a refugiaților și au existat campanii de mobilizare pe întreg teritoriul țării.

Astfel, peste 70% dintre români sunt de acord cu **primirea în UE a persoanelor care fug de război și cu furnizarea de asistență umanitară** persoanelor afectate de război.

Cu privire la impunerea, din partea UE, de **sanțiuni economice asupra guvernului, companiilor și persoanelor**

din Rusia, 63% dintre români susțin astfel de măsuri, fiind relativ aproape de media europeană, care este de 72%.

Majoritatea respondenților (59%) susțin **interzicerea difuzării în UE a mijloacelor de comunicare în masă deținute de stat în Rusia**, precum Sputnik și Russia Today.

1 din 2 români sunt de acord cu **finanțarea achiziționării și livrării de echipamente militare Ucrainei**, precum și cu **acordarea de sprijin financiar Ucrainei**.

Jumătate dintre români susțin **acordarea statutului de țară candidată Ucrainei, pentru a deveni stat membru al Uniunii Europene**. Sprijinul la nivel european este chiar mai mare ca în România, 61% dintre cetățeni susținând acest aspect.

67% dintre români apreciază că invazia Rusiei în Ucraina reprezintă o **amenințare pentru securitatea UE**, în timp ce sprijinul la nivelul Uniunii este mai mare, 78% dintre cetățenii europeni susținând acest lucru.

Majoritatea românilor (65%) susțin și faptul că, **fiind împotriva invaziei Rusiei în Ucraina, UE apără astfel valorile europene**. 75% dintre cetățenii UE sunt de acord.

Energie

Întrebați dacă UE ar trebui să își **reducă dependența de sursele de energie din Rusia** cât mai curând posibil, 67% dintre români sunt de acord cu această afirmație, în timp ce europenii o aprobă în proporție de 81%.

În acest context, 70% dintre români sunt de acord că Uniunea Europeană ar trebui să **investească masiv în energie regenerabilă**, precum energia eoliană și solară, în timp ce media europeană este de 83%.

67% dintre români consideră că, **pe termen lung, energia regenerabilă poate limita prețul pe care îl plătim pentru consumul de energie**, 78% dintre europeni având aceeași părere.

Reducerea importurilor de petrol și gaze și investițiile în energie regenerabilă sunt importante pentru securitatea noastră în general, sunt de părere 69% dintre români, media europeană fiind de 81% în favoarea acestei afirmații.

5 Percepția și atitudinile românilor cu privire la Uniunea Europeană

Asemenea mediei europene, **1 din 2 români declară că au încredere în Uniunea Europeană**. Pentru grupele de vârstă de până la 55 de ani nu există diferențe mari în ceea ce privește încrederea acordată, fiecare generație găsiind diverse elemente cu care să se identifice în ceea ce privește construcția europeană. Între 55 și 75 de ani, procentele scad progresiv, de la 48% pentru generația 55-64 de ani la 15% pentru cei de peste 75 de ani.

De asemenea, jumătate dintre români consideră că **lucrurile se îndreaptă în direcția corectă în Uniunea Europeană**. Procentul este mai mare decât media europeană, care este de 33%.

Românii sunt optimiști și în ceea ce privește **situația economiei europene**, doar 31% dintre ei apreciind că este una proastă, în scădere față de vara anului acesta (34%) și începutul acestui an (36%). Românii sunt ceva mai optimiști decât ceilalți cetățeni din Uniune, 45% dintre europeni declarând că **situația economiei UE este una proastă**.

Referitor la provocările cu care se confruntă Uniunea Europeană în acest moment, românii consideră că cea mai importantă este reprezentată de **războiul din Ucraina** (29%), urmată de **situația internațională în general** (25%).

Comparativ cu începutul acestui an când erau considerate cele mai stringente probleme, **creșterea prețurilor, inflația și costul de trai**, respectiv **situația economică** au coborât pe locurile 3 și 4, fiecare scăzând cu 6%.

Față de vara acestui an, se remarcă o creștere a procentului celor care cred că **terorismul** este o problemă importantă pentru Uniunea Europeană, de la 9% la 16%, cel mai probabil pe fondul crizei din Orientul Mijlociu.

Percepțiile românilor referitoare la cele mai importante probleme cu care se confruntă Uniunea sunt similare cu percepțiile celorlalți europeni.

Majoritatea românilor spun că **imaginea pe care o au despre Uniunea Europeană este una pozitivă**, în timp ce o treime

consideră că are o imagine neutră, similar trendului european.

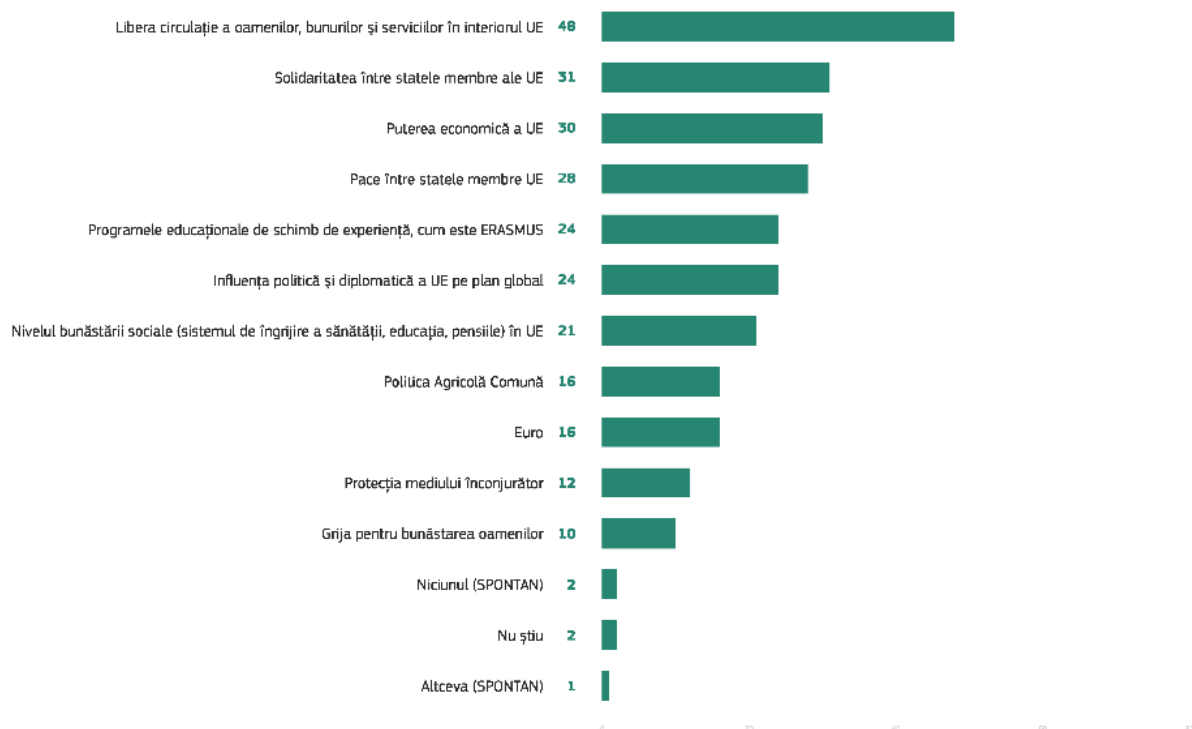
Pentru români, Uniunea Europeană înseamnă, în primul rând, **libertatea de a călători, studia și lucra oriunde pe teritoriul acesteia**. Aceștia menționează acest avantaj ca fiind și cel mai important rezultat al Uniunii. În al doilea rând înseamnă **pace** (27%) și **calitatea vieții generațiilor viitoare** (26%).

57% dintre români consideră că **mai multe decizii ar trebui luate la nivelul Uniunii Europene**, similar mediei europene.

Mai mult de jumătate dintre români (58%) declară că au încredere în **Parlamentul European** (vs 49% media UE) și în **Comisia Europeană** (50% în România vs 46% media UE) și că înțeleg cum funcționează Uniunea Europeană (58% în România vs 63% media UE). În plus, 65% dintre români consideră că **vocea UE contează în lume (68% media UE)** și 62% sunt de acord cu **o politică externă comună** a statelor membre (69% media UE).

Pentru români, cele mai bune rezultate ale UE sunt reprezentate de **libera circulație a oamenilor, bunurilor și serviciilor în interiorul UE** (48%), urmată de **solidaritatea între statele membre** ale UE (31%) și **puterea economică** (30%). (Fig. 3)

QC3T. Care dintre următoarele considerați că reprezintă cel mai bun rezultat al UE? În primul rând? Mai sunt și altele? (RO) (%)

II. Așteptările românilor pentru următoarele 12 luni

1 Așteptările românilor pentru următoarele 12 luni

Românii sunt ușor mai optimiști cu privire la viața lor față de începutul acestui an. 1 din 3 români cred că viața lor în general va fi mai bună în următoarele 12 luni, în timp ce un sfert dintre ei consideră că viața lor va fi mai grea. Media europeană a celor optimiști este de doar 26%, iar majoritatea europenilor cred mai degrabă că viața lor nu se va schimba în următorul an.

Cei mai optimiști sunt cei din grupa de vârstă 15-24 de ani, unde jumătate cred că viața lor va fi mai bună în următoarele 12 luni. Românii din orașe mici și medii sunt cei mai numeroși care cred că viața lor va stagna în următorul an.

Cei mai mulți dintre românii care consideră că situația financiară a gospodăriei lor va fi mai grea au un nivel de educație scăzut sau foarte scăzut. În plus, majoritatea celor

care cred același lucru (42%), declară că au dificultăți în a-și plăti facturile în marea parte a timpului.

40% dintre cei între 25-29 de ani cred că **situația lor profesională** va fi mai bună anul următor, în timp ce același procent din grupa 40-54 de ani consideră că următoarele 12 luni nu vor aduce nici o schimbare în viața lor profesională. Pentru grupa de vârstă de peste 55 de ani, incertitudinea este predominantă, 32% declarând că nu știu dacă situația lor profesională va fi mai bună, mai rea sau la fel ca anul acesta.

Românii sunt mai optimiști decât media europeană și în ceea ce privește previziunea pentru **situația economică a Uniunii pentru anul viitor**: 31% cred că va fi mai bună (19% UE27), 24% mai rea (28% UE27), 33% la fel (44% UE27).

D73.1. În prezent, considerați că, în general, lucrurile se îndreaptă în direcția corectă sau în direcția greșită în...?: (ȚARA NOASTRĂ) - Lucrurile se îndreaptă în direcția corectă (%)

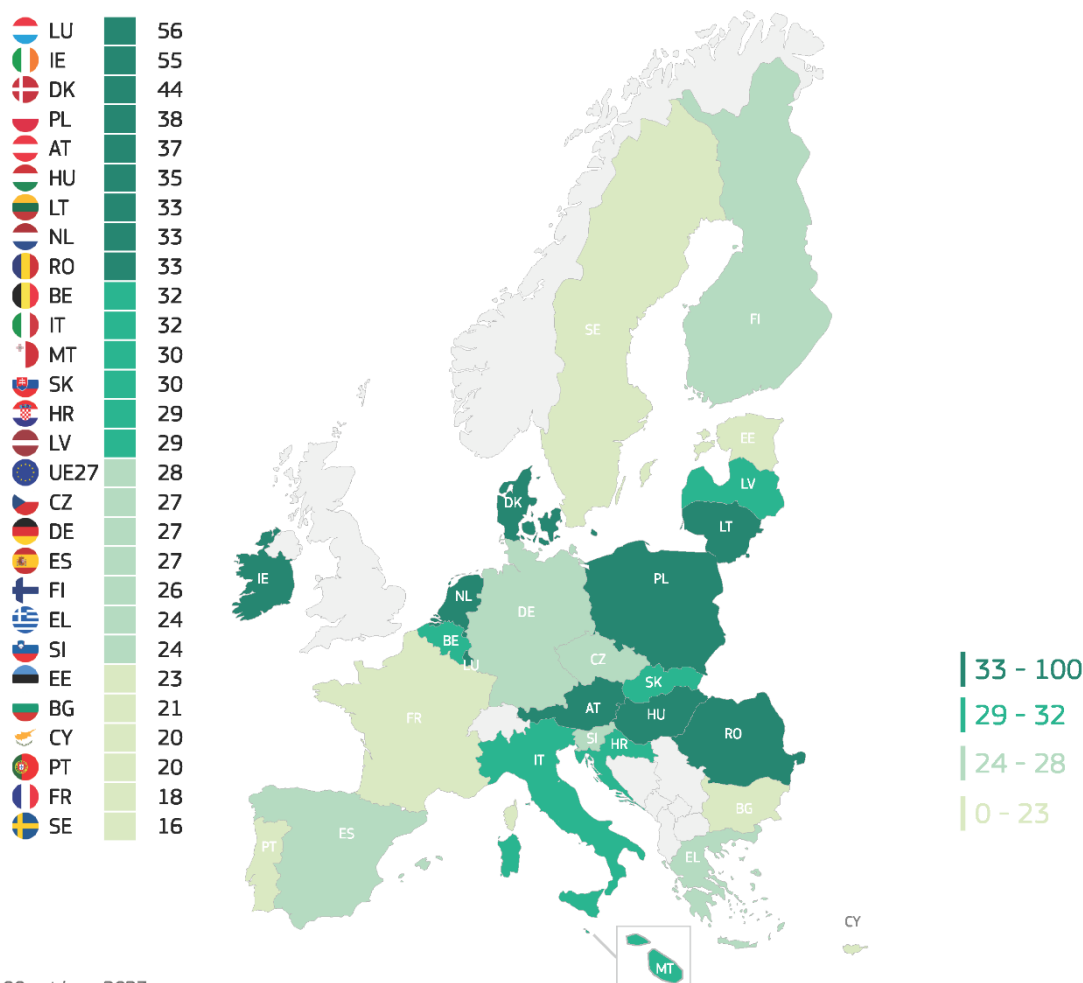

Fig. 4

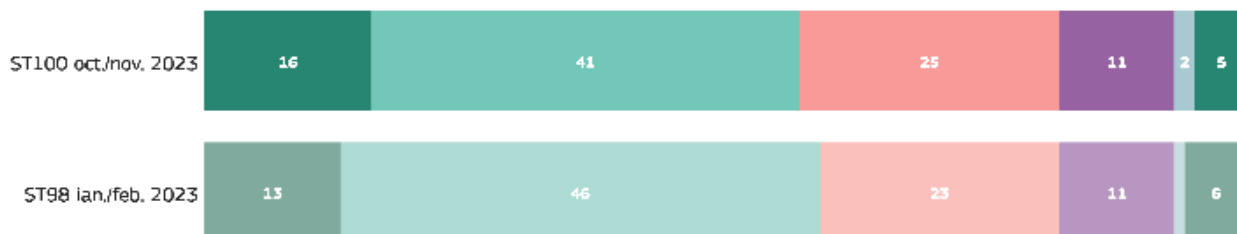

III. Comportamentul media și sursele de informare ale românilor

QE7. Pentru fiecare dintre următoarele afirmații, vă rog să spuneți în ce măsură corespunde sau nu situației mass-media din ȚARA NOASTRĂ: (RO) (%)

Mass-media din ȚARA NOASTRĂ furnizează informații de încredere

● Da, cu siguranță ● Da, într-o oarecare măsură ● Nu, nu prea ● Nu, deloc ● Depinde (SPONTAN) ● Nu știu

ST100 oct./nov. 2023

1 Utilizarea surselor media, încrederea în acestea și dezinformarea

Mai mult de jumătate dintre români declară că **mass-media din țara noastră furnizează informații de încredere**, similar cu media cetățenilor din Uniunea Europeană. (Fig. 5)

În acest context, 87% menționează că se uită zilnic la **televizor** și 20% ascultă **radioul** cu aceeași regularitate, procente constante de la începutul anului 2023. Diferențele cele mai mari sunt între grupele extreme de vârstă, 97% dintre cetățenii între 65-74 de ani declarând că se uită la **televizor** în fiecare zi, în timp ce doar 73% dintre tinerii declară același lucru. 26% dintre persoanele între 65-74 de ani ascultă **radioul** zilnic, în scădere față de începutul anului, când procentul era de 35%, în timp ce doar 7% dintre tinerii între 15-24 ani au aceleași obiceiuri. În același timp, 32% dintre români declară că nu ascultă posturi de radio niciodată.

Podcasturile nu au aceeași popularitate în rândul românilor, 1 din 2 români declarând că nu ascultă niciodată astfel de produse media. Comportamentul este similar cu cel al altor europeni, 53% dintre cetățenii UE afirmând același lucru.

Mai mult de jumătate dintre români (66%) declară că deseori **întâlnesc știri sau informații care în opinia lor denaturează**

realitatea sau sunt chiar false, dar doar 49% spun că le este **ușor să le identifice**. Cu toate acestea, 62% sunt de acord că acestea sunt o **problemă pentru democrația din România**, iar 69% apreciază că ele sunt o **problemă pentru democrație în general**. La nivelul Uniunii ponderea este mai mare, 81% dintre europeni considerând știrile false o problemă pentru democrație în general și 77% pentru cea din propria țară.

2 Informarea despre Uniunea Europeană

44% dintre români consideră că cetățenii din România sunt **bine informați cu privire la temele europene**, în scădere față de vara acestui an cu 4 puncte procentuale. 49% apreciază că **ei personal sunt bine informați**.

La nivel european, doar 46% dintre cetățenii **se consideră ei înșiși bine informați cu privire la temele europene**, însă numărul lor este în creștere față de începutul verii cu 3 puncte procentuale.

La întrebările specifice legate de Uniunea Europeană, 53% dintre români au răspuns corect cu privire la **numărul statelor membre care utilizează moneda Euro**, iar 18% au declarat că nu știu răspunsul.

O pondere semnificativ mai mare a românilor este familiară cu **modul de alegere al europarlamentarilor**, 71% cunoscând faptul că aceștia sunt aleși în mod direct de

cetățeni. La nivelul UE27, ponderea celor care au răspuns corect la această întrebare este mai mică (65%).

Românii declară că se informează despre problemele politice europene în primul rând prin intermediul **televizorului**, prin **canalele de știri** (39%), urmat de **canalele generaliste** (38%), cea de-a treia sursă de informare fiind internetul (16%).

Cum am menționat deja, aproape jumătate dintre români declară că **discută ocazional subiecte de politică europeană cu prietenii, familia sau cunoștințele**, similar mediei europene.

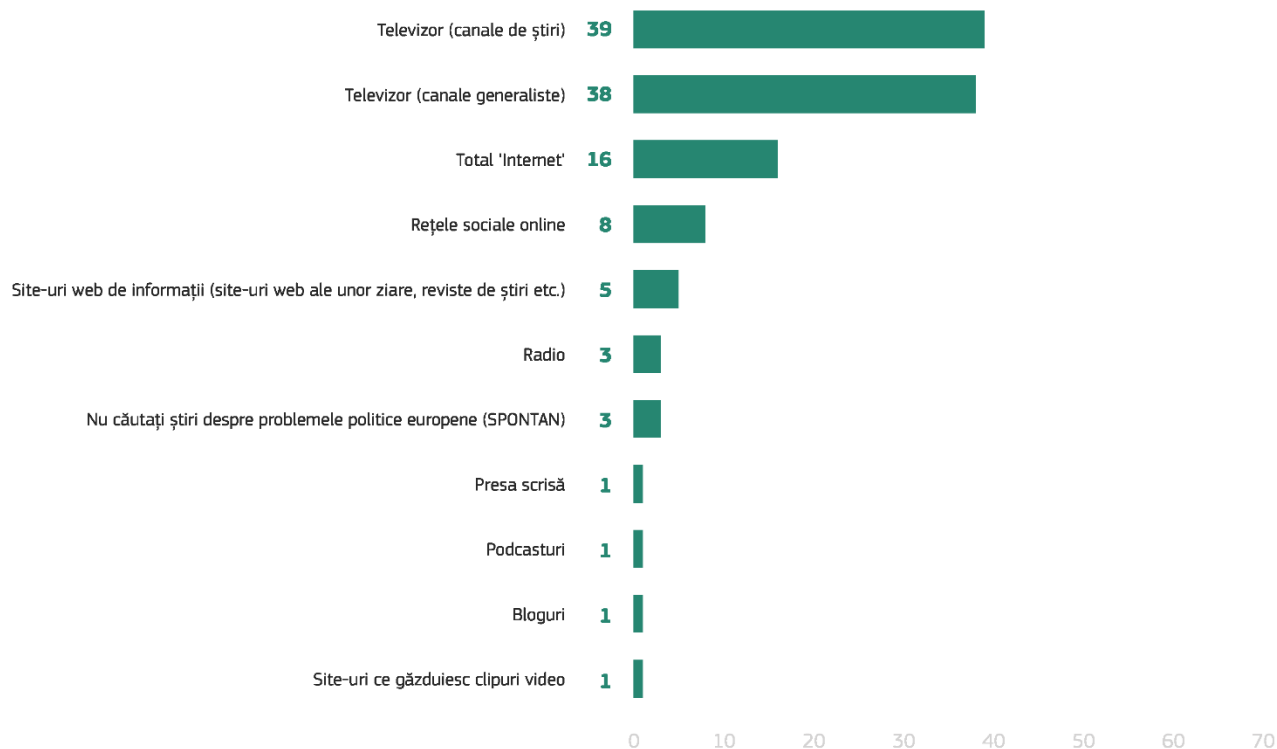
Mai mult de jumătate dintre români (57%) cunosc faptul că **Elveția nu face parte din Uniunea Europeană**, în timp ce 16% au recunoscut că nu știu răspunsul la această întrebare. 76% dintre europeni au răspuns corect la această întrebare.

Principala sursă de informare a românilor cu privire la știrile politice europene sunt **canalele de știri** (39% dintre răspunsuri). Comparativ cu începutul și mijlocul acestui an, se observă o schimbare, televiziunile generaliste trecând pe locul doi ca sursă de informare pentru subiecte europene (38%). (Fig. 6)

Când caută informații despre Uniunea Europeană, politicile și instituțiile ei, românii se informează în primul rând prin intermediul **televiziunii, radioului și presei scrise** (53%), urmate de **discuțiile cu rudele, prietenii și colegii** (43%). Similar, la nivel european principala sursă de informare o reprezintă **televiziunea, radioul și presa scrisă** (52%),

urmată de **site-urile de informare**: site-uri ale ziarelor, revistelor de știri, site-uri ce găzduiesc clipuri video, etc. (31%). **Discuțiile cu rudele, prietenii și colegii** (29%) se situează pe locul 3.

QE4a. De unde aflați cele mai multe știri despre problemele politice europene? În primul rând? (RO) (%)

3 Utilizarea internetului

18% dintre români declară că nu au folosit **internetul** niciodată, iar 72% îl folosesc zilnic. La nivelul UE27 sunt mai puțini cei care nu au folosit internetul niciodată (9%), iar ponderea celor care îl folosesc zilnic este de 83%.

Utilizarea internetului are loc preponderent **acasă** (79% în România vs 88% la nivel european) sau la **locul de muncă** (52% pentru ambele categorii).

74% dintre români **accesează internetul de pe un dispozitiv mobil** (laptop, smartphone, tabletă, etc.), în timp ce media europeană este de 88%.

Frecvența utilizării internetului zilnic scade odată cu vârsta, ajungând de la 97% (98% media UE) pentru tinerii între 15-24 de ani la 30% (62% media UE) pentru cei din grupa de vârstă 65-74 ani.

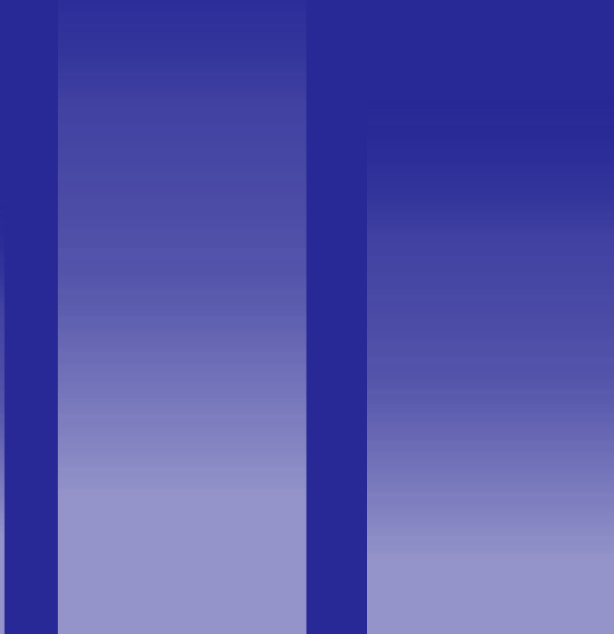
Dintre locuitorii mediului rural, 25% dintre români declară că nu au folosit niciodată internetul, în timp ce media europeană este de 12%. Pentru cei din orașele mari procentul este de 12%, în scădere față de vara acestui an când era 15%. La nivel european doar 7% dintre locuitorii din orașele mari declară că nu au folosit internetul niciodată.

Jumătate dintre români declară că folosesc **rețelele sociale** în fiecare zi și 70% cel puțin o dată pe săptămână. Valorile sunt similare cu cele ale mediei europene.

67% dintre români apreciază că **rețelele sociale sunt o modalitate modernă de a fi la curent cu temele politice**, în creștere cu 5 puncte procentuale față de începutul anului, dar mai mult de jumătate sunt de acord cu faptul că **acestea nu pot fi de încredere**. Majoritatea cetățenilor europeni (67 și, respectiv, 60%) sunt de aceeași părere pe ambele teme.

Concluzii

În toamna anului 2023, românii numesc în continuare principala provocare cu care se confruntă ca fiind cea legată de **creșterea prețurilor, inflația și costul de trai**. Față de începutul anului, procentul celor care o consideră principala provocare a scăzut progresiv în fiecare trimestru, cel mai probabil pe fondul scăderii inflației, precum și al măsurilor guvernamentale de plafonare a prețurilor la alimente.

Românii nu mai consideră **situația financiară a propriei gospodării** drept a doua cea mai importantă provocare din viața lor, deoarece preocuparea privind **sănătatea** a crescut, reușind să o depășească pe cea de natură economică. De altfel, tema sănătății a fost constant în topul provocărilor cu care se confruntă românii.

Totuși, românii sunt ușor **mai optimiști cu privire la viața lor** față de începutul acestui an, cu 1 din 3 români apreciind și că viața lor în general va fi mai bună în următoarele 12 luni.

Îngrijorările și atenția românilor gravitează și în jurul **problemelor internaționale**, fie că vorbim de conflicte foarte apropiate geografic, cum este războiul din Ucraina care în curând va intra în al treilea an, sau altele mai recente, precum cel din Orientul Mijlociu, crescând astfel semnificativ preocuparea pentru situația internațională, conform sondajului de opinie.

Românii susțin **măsurile și sprijinul acordat de Uniunea Europeană Ucrainei** și consideră, în marea majoritate, că prin condamnarea invaziei ruse, **Uniunea apără valorile europene**. Susținerea Ucrainei este exprimată și prin faptul că jumătate dintre români susțin **acordarea statutului de țară candidată Ucrainei**, pentru a deveni stat membru al Uniunii Europene.

În continuare există o categorie semnificativă, un sfert din respondenți, care declară că **nu vorbesc niciodată despre politica europeană sau națională** cu familia, prietenii sau cunoștințele..

Românii **urmăresc temele politice și pe rețelele sociale**, dar sunt conștienți de faptul că informațiile de pe **acestea nu pot fi de încredere**.

Românii sunt mai optimiști decât media europeană în ceea ce privește **viitorul apropiat al Uniunii Europene** și consideră că **lucrurile se îndreaptă într-o direcție corectă**.

Pentru români, Uniunea Europeană înseamnă, în primul rând, **libertatea de a călători, studia și lucra oriunde pe teritoriul acesteia**. Aceștia menționează acest avantaj ca fiind și cel mai important rezultat al Uniunii. În al doilea rând înseamnă **pace și calitatea vieții generațiilor viitoare**.

